

ΣΠ.ΜΟΥΝΤΡΟΥΪΔΗΣ (Οικονομολόγος, Γεν. Δ/ντης ΣΑΤΕ): Ευχαριστώ. Κύριοι Πρόεδροι, κύριε καθηγητά, προσκεκλημένοι, κυρίες και κύριοι, ονομάζομαι Μουντρουΐδης Σπύρος, είμαι Γενικός Διευθυντής στον Σύνδεσμο Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών, στον ΣΑΤΕ και μας ζητήθηκε από τη Συντονιστική Επιτροπή των Εργοληπτικών Οργανώσεων σε εμένα, στον κ.Κωσταντάκο, ο οποίος εκτελεί χρέη Συμβούλου του ΣΤΕΑΤ και στον Νομικό Σύμβουλο της ΠΕΔΜΕΔΕ, τον κ.Αναγνωστόπουλο, να δημιουργήσουμε μία μονογραφία, ένα υποστηρικτικό κείμενο, που εντάσσεται στην προσπάθεια των Εργοληπτικών Οργανώσεων για την πάταξη του φαινομένου της Ετεροδοσοληψίας και την αποκήρυξή του από τους εργολήπτες της χώρας.

Όπως είπε και ο κ.Σαββίδης, η μονογραφία είναι από σήμερα το πρωί διαθέσιμη σε όλες τις ιστοσελίδες των Εργοληπτικών Οργανώσεων τις οποίες μπορούμε να δούμε στην επόμενη διαφάνεια.

Ξεκινώντας την εξέταση με τους υπόλοιπους δύο συνεργάτες, προσπαθήσαμε να ορίσουμε (θα το δείτε στην επόμενη διαφάνεια) τη διαφθορά. Υπάρχουν πάρα πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί –δεν είναι εύκολο να οριστεί το φαινόμενο– ο απλούστερος όμως θεωρούμε ότι είναι και αυτός ο οποίος αρμόζει καλύτερα. Είναι ο ορισμός που χρησιμοποιεί η Παγκόσμια Τράπεζα και είναι ότι:

Η διαφθορά είναι η κατάχρηση της δημόσιας εξουσίας για ιδιωτικό όφελος. Χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες, στην πολιτική διαφθορά και στη γραφειοκρατική διαφθορά. Πολιτική είναι όταν ο διεφθαρμένος δημόσιος λειτουργός είναι αιρετός και γραφειοκρατική, όταν είναι δημόσιος υπάλληλος.

Στην επόμενη διαφάνεια θα δείτε τις διάφορες μορφές της διαφθοράς: δωροδοκία, χρηματισμό, εκβιασμό, ληστεία, κατάχρηση, υπεξάιρεση χρημάτων, ευνοιοκρατία, νεποτισμός, πλαστογραφία, απάτη και φυσικά ο νεολογισμός του καθηγητή κ.Τάσιου, Ετεροδοσοληψία για τον χώρο των τεχνικών έργων, δημόσιων και ιδιωτικών.

Επιθυμούμε να σημειώσουμε ότι οι πιο επικίνδυνες από τις σημερινές μορφές διαφθοράς είναι εκείνες που δεν έχουν υλική υπόσταση, όπως η θεσμοποίηση των πελατειακών σχέσεων και οι ανεπίσημες συναλλαγές με τη μορφή αμοιβαίων εξυπηρετήσεων και συμβιβασμών.

Ποια είναι η σημαντικότητα του θέματος, δηλαδή ποιες είναι οι οικονομικές επιπτώσεις της διαφθοράς. Από την επισκόπηση της επιστημονικής σχετικής βιβλιογραφίας, έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

- Εμφανίζεται σημαντική αρνητική σχέση με τις επενδύσεις και αυτό γιατί επιδρά σε αύξηση της αβεβαιότητας στους επιχειρηματίες και σε αύξηση του συνολικού κόστους, από την καταβολή δωροδοκιών.
- Λόγω της μείωσης των επενδύσεων υπάρχει αρνητική συσχέτιση με το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π.
- Επίσης υπάρχουν μειωμένες ξένες επενδύσεις, γιατί η διαφθορά λειτουργεί σαν ένας επιπρόσθετος φόρος.
- Το σημαντικότερο για τον Κλάδο είναι ότι υπάρχει μείωση της αποτελεσματικότητας των Δημοσίων Επενδύσεων, αφού αντί να κατευθυνθούν σε εκείνα τα έργα υποδομής, όπου θα παραχθούν περισσότερες εξωτερικές οικονομίες, κατευθύνονται σε εκείνες τις δραστηριότητες όπου οι κρατικοί λειτουργοί μπορούν να αποκομί-

σουν οικονομικά οφέλη μέσα από υπερκοστολογήσεις, ή δυσκολίες ελέγχων.

Από τη βιβλιογραφία φαίνεται ότι χώρες με μεγαλύτερη διαφθορά έχουν και μεγαλύτερη ανισοκατανομή εισοδήματος και φτώχεια, ενώ επίσης έχουν μικρό ποσοστό εισπραξης φορολογικών εσόδων.

Μία τελευταία διαπίστωση είναι ότι υπάρχει σημαντική φορολογική ανισότητα, αφού ουσιαστικά πολίτες οι οποίοι έχουν το ίδιο εισόδημα, φορολογούνται διαφορετικά, αφού το εισόδημα, η διαφορά, δεν μπορεί να εμφανιστεί. Αυτό κατ' επέκταση συντελεί σε μειωμένα φορολογικά έσοδα και ανάγκη νέων φορολογικών έκτακτων ή επιπρόσθετων επιβαρύνσεων, λόγω δημοσιονομικών αστοχιών, δηλαδή παράγει περαιτέρω ανισοκατανομή, ανισότητα.

Ειδικά στον Τομέα Δημοσίων Έργων, η Ετεροδοσοληψία όπως είπε ο καθηγητής, συντελεί:

- Στη μείωση της επιχειρηματικότητας των υγιών παραγόντων.
- Σε επιπλέον κόστος που προκύπτει από την ενδεχόμενη περιττή διόγκωση του έργου.
- Σε διαφυγόν κέρδος του Δημοσίου και
- Σε αυξημένο κόστος συντηρήσεων, επισκευών και δυσλειτουργιών.

Θα ήθελα να προσπεράσουμε τις επόμενες δύο διαφάνειες οι οποίες αφορούν τα αίτια του φαινομένου, τα οποία ανέλυσε σε πολύ μεγάλο βαθμό ο ομότιμος καθηγητής κ.Τάσιος και να πάμε στη διαφάνεια νούμερο 8, Αναμενόμενα οφέλη. Ποια είναι τα αναμενόμενα οφέλη από την εξάλειψη, πράγμα πάρα πολύ δύσκολο, κυρίως τον περιορισμό, θα έλεγα εγώ, της διαφθοράς:

Θα οδηγούσε σε βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, μέσω της αποτελε-σματικότερης χρήσης και κατανομής των περιορισμένων δημόσιων πόρων, αλλά και της ενίσχυσης του υγιούς ανταγωνισμού. Ειδικά στον Τομέα παραγωγής των Δημοσίων Έργων, θεωρούμε ότι η μείωση του φαινομένου θα λειτουργούσε πολλαπλασιαστικά στη βελτίωση των μεγεθών της οικονομίας και της ευημερίας των πολιτών, δεδομένου ότι οι επενδύσεις σε έργα υποδομής λειτουργούν ως προς την αύξηση της παραγωγικότητας των ιδιωτικών επενδύσεων, την αύξηση της ελκυστικότητας του Ελληνικού τουριστικού προϊόντος, την αύξηση της αξίας της ακίνητης περιουσίας και τη βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών.

Παράλληλα, σε επίπεδο Κλάδου πια, θεωρούμε ότι θα λειτουργήσει υπέρ της ανταγωνιστικότητας των εγχώριων τεχνικών εταιρειών, η οποία με τη σειρά της θα συντελέσει στη βελτίωση της σχετικής θέσης των εταιρειών των τεχνικών των εγχώριων, σε σχέση με τις αλλοδαπές, με θετικές προοπτικές τόσο ενασχόλησής τους στο εξωτερικό, όσο και σε παρεμφερείς με την κατασκευή δραστηριότητες.

Στην επόμενη διαφάνεια παρουσιάζουμε κάποιες γενικές προτάσεις για μεταρρυθμίσεις, οι οποίες δεν αφορούν αναγκαστικά μόνο στο πεδίο των Δημοσίων Έργων και αυτές είναι:

- Η εισαγωγή και η θεσμοθέτηση συνεπών, απλών, διάφανων και εύκολα ελεγχόμενων κανόνων.
- Το ύψος των αμοιβών των δημοσίων λειτουργών.
- Ο περιορισμός της συχνής επαφής των πολιτών με τους δημοσίους υπαλλήλους για τη διεκπεραίωση απλών καθημερινών διαδικασιών. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί τόσο το φορολογικό, όσο και το νομοθετικό πλαίσιο το ευρύτερο, με στόχο

την ελαχι-στοποίηση αυτών των επαφών. Νομίζουμε ότι η ανάπτυξη του Διαδικτύου, της τεχνολογίας, θα βοηθήσει τα μέγιστα.

- Η άρση του μονοπωλίου παροχής διαφόρων υπηρεσιών, θα ήταν επίσης ένα μεγάλο βήμα για την εξάλειψη του φαινομένου της διαφθοράς.
- Ένα τελευταίο σημείο που πρέπει να προσεχθεί, είναι το παράδειγμα που δίνεται είτε από την πολιτική ηγεσία, είτε από την υπηρεσιακή ηγεσία.
- Μία ειδικότερη περίπτωση που εμφανίζεται στη βιβλιογραφία, είναι αυτή της κρατικοποίησης. Ως παράδειγμα χρησιμοποιείται η οικονο-μία των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου θεωρείται ότι η διαφθορά είναι σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

Τα οφέλη που προκύπτουν από μία μεγάλη σε εύρος αποκρατικοποίηση, είναι τελικά κατά του φαινομένου της διαφθοράς, σημειώνεται όμως εδώ στη βιβλιογραφία ότι κατά τη διάρκεια μετάβασης σε μία οικονομία αποκρατικοποιημένη, η διαφθορά αυξάνεται σημαντικά. Μακροπρόθεσμα, όταν θα έχει υπάρξει αυτή η συρρίκνωση του Δημόσιου Τομέα, σημαίνει:

- Αύξηση απολαβών των υπολοίπων λειτουργών του Δημοσίου.
- Παύση των πελατειακών σχέσεων με επιχειρηματίες και
- Παύση των πελατειακών σχέσεων ανάμεσα σε πολιτικούς και ψηφοφόρους, αφού δεν υφίσταται αντικειμενικός λόγος, λόγω περιορισμένων θέσεων εργασίας στο Δημόσιο.

Ειδικά για τον Τομέα των Δημοσίων Έργων έχουμε καταγράψει κάποιες ευρύτερες πολιτικές που θεωρούμε ότι το αρμόδιο Υπουργείο θα πρέπει να υιοθετήσει και αυτές αφορούν:

- Στην επίβλεψη, όπως πολύ ορθά ανέλυσε και ουσιαστικά εισήγαγε ο κ.καθηγητής.
- Στη σύνταξη και υιοθέτηση σύγχρονων προδιαγραφών, όπως είπε πάλι ο κ.καθηγητής.
- Στην υιοθέτηση ενός επιστημονικού συστήματος τιμολόγησης των Δημοσίων Έργων. Και σημειώνω εδώ ότι οι Εργοληπτικές Οργανώσεις έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες σε σχέση με την προώθηση ενός τέτοιου επιστημονικού συστήματος και τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου Παρατηρητηρίου Τιμών Συντελεστών Παραγωγής Δημοσίων Έργων. Έχουν καταθέσει σχετικές προτάσεις ήδη από τον Δεκέμβριο του 2010 προς το αρμόδιο Υπουργείο και η Επιτροπή που είχε συστήσει τότε το ΥπΥΜΕΔΙ, τις έχει κάνει αποδεκτές και τις έχει εισηγηθεί στην πολιτική ηγεσία του ΥπΥΜΕΔΙ.
- Εξυγίανση του Κλάδου με τη δημιουργία συνθηκών καταπολέμησης του αθέμιτου ανταγωνισμού.
- Απλοποίηση του πολυδαίδαλου ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και
- Εμπέδωση συστήματος δικαιοσύνης και διαφάνειας, ισονομίας σε σχέσεις κράτους και πολίτη.

Πιο συγκεκριμένες δράσεις του Υπουργείου, θεωρούμε, κυμαίνονται στα ακόλουθα πεδία, όσον αφορά τη διαφάνεια στην παραγωγή των Δημοσίων Έργων και τη δημοσιότητα, τα πεδία αυτά αφορούν:

- Στο Δελτίο Ταυτότητας Έργου, που αναφέρθηκε πριν ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ ο κ.Βλάχος, αλλά και ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Έργων ο κ.Οικονομίδης.

Θυμίζω και εγώ με τη σειρά μου ότι τρία (3) χρόνια είναι που εκκρεμεί αυτό το αίτημα των Εργοληπτικών Οργανώσεων. Πρόσφατα το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης προχώρησε στη ψήφιση του Ν. 4013 για την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων. Σε αυτό τον Νόμο προβλέπεται η λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων, όπου εκεί θα περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία: το αίτημα, η έγκριση του αιτήματος, η δημοπράτηση, ο ανάδοχος, η διαδικασία υλοποίησης και οι πληρωμές, για κάθε υπηρεσία, προμήθεια και έργο στην Ελληνική επικράτεια και θεωρούμε ότι με αυτή την εξέλιξη, θα έχει πρόσβαση ο κάθε ένας σε όλα τα στοιχεία κάθε έργου, υπηρεσίας ή προμήθειας, πράγμα που θα συντελέσει τα μέγιστα στη διαφάνεια στην παραγωγή των έργων γενικότερα στην Ελλάδα.

- Κατάργηση δυνατότητας απευθείας ανάθεσης οποιωνδήποτε έργων.
- Κατάργηση των καταχρηστικών όρων.
- Το σύστημα μελέτη – κατασκευή γενικώς θεωρείται ότι είναι ένα σύστημα το οποίο προάγει τη διαφθορά.
- Ενώ επίσης ο ορισμός Μελών Επιτροπών Διαγωνισμού μέσω κλήρωσης, στο οποίο επίσης αναφέρθηκε ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ ο κ.Βλάχος, θεωρούμε ότι είναι προς τον καλό δρόμο, ύστερα από τη νομοθετική παρέμβαση του Ν. 4024/11, βάσει του οποίου έχει βγει η ανάλογη εγκύκλιος του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης.

Στο κομμάτι Μελέτη – Συμβατικά Τεύχη – Προϋποθέσεις Δημοπρά-τησης, θεωρούμε ότι απαιτούνται:

- Επάρκεια και εξασφάλιση χρηματοδότησης.
- Τεχνική πληρότητα μελέτης και Τευχών Δημοπράτησης.

- Ορθή προμέτρηση και πληρότητα προϋπολογισμού δημοπράτησης.
- Επικαιροποίηση μελέτης τόσο τεχνικά, όσο και οικονομικά.
- Γενίκευση των προτύπων Συμβατικών Τευχών.
- Καθιέρωση σύγχρονων αναλυτικών τιμολογίων.

Στην επόμενη διαφάνεια θα δείτε ότι είναι η μελέτη...

Κ.ΣΑΒΒΙΔΗΣ: Με συγχωρείτε. Θέλω να παρακαλέσω, μετά το πέρας της

παρουσίασης (που τελειώνει όπου να 'ναι) του κ.Μουντρούιδη, θα επακολουθήσει μία ζωντανή συζήτηση.

ΣΠ.ΜΟΥΝΤΡΟΥΙΔΗΣ: *(Συνεχίζει την παρουσίαση)* Και σειρά άλλων θεμάτων τα οποία βλέπετε στην προηγούμενη διαφάνεια.

Σε αυτή τη διαφάνεια βλέπουμε στον Τομέα Κατασκευή – Επίβλεψη – Ποιοτικό Έλεγχο, ότι απαιτείται:

- Αναδιάρθρωση, σύμπτυξη, αναβάθμιση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δημοσίου, καθώς και
- Η ανάγκη θέσπισης νομοθετικά Ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου της ποιότητας των έργων.

Λόγος θα πρέπει να γίνει, (δεν ξέρω, να καταθέσουν οι Εργοληπτικές Οργανώσεις και ο κάθε άλλος εμπλεκόμενος) και για ένα νέο ενδεχομένως, Σύστημα Ανάθεσης Έργων, το οποίο θα είναι πιο διαφανές, ή θα οδηγεί σε πιο διαφανή αποτελέσματα.

Στη διαφάνεια υπ' αριθ. 18 έχουμε σημειώσει ποια είναι τα κίνητρα που οδήγησαν, κατά τη γνώμη των συντακτών της μονογραφίας στην ανάληψη αυτής της δράσης από τις Εργοληπτικές Οργανώσεις. Θεωρούμε ότι οι Εργοληπτικές Οργανώσεις έχουν συνειδητοποιήσει ότι η διαφθορά συντελεί:

- Στη χειροτέρευση των όρων επιχειρηματικής δράσης στον Τομέα, μέσω κόστων που δεν μπορούν να προϋπολογιστούν.
- Στη χειροτέρευση των όρων παραγωγικότητας των εταιρειών, οι οποίες αντί να στρέφονται στην πραγματική και παραγωγική δράση, αναγκάζονται να μεταθέτουν το κέντρο βάρους τους σε άλλα πεδία δράσης.
- Στη χειροτέρευση της αποδοτικότητας των επενδεδυμένων κεφαλαίων στις τεχνικές εταιρείες.
- Στη χειροτέρευση των όρων συναγωνισμού των αλλοδαπών τεχνικών εταιρειών.
- Στη νόθευση των υγιών συνθηκών ανταγωνισμού.

Θεωρούμε, όπως θα δείτε και από την επόμενη διαφάνεια, ότι οι Εργοληπτικές Οργανώσεις έχουν πειστεί ότι η διαφθορά τελικώς ζημιώνει τον Κλάδο και τις εταιρείες του Κλάδου πολλαπλά, αφού συντελεί στη διατήρηση και στην επιδείνωση του δημοσιονομικού προβλήματος της χώρας, άρα και στις μελλοντικές παραγγελίες του Κλάδου, μέσω της αναγκαίας μείωσης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Η φήμη που σήμερα δικαίως ή αδίκως συνοδεύει τη λέξη: εργολάβος στην Ελλάδα, συντελεί σημαντικά στην αποδυνάμωση της δυναμικής των εταιρειών. Ταυτόχρονα, θεωρούμε ότι οι Εργοληπτικές Οργανώσεις έχουν αντιληφθεί τον κρίσιμο ρόλο που καλούνται να παίξουν στη σημερινή καμπή της χώρας, αφού γνωρίζουν ότι αργά ή γρήγορα, θα είναι οι εταιρείες – μέλη τους που θα κληθούν να αναστυλώσουν την οικονομία της Ελλάδας με έργα υποδομής.

Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι γι αυτό εκφράζουν αυξημένη ανησυχία για τη θεσμοθέτηση ορθών και διαφανών κανόνων της αγοράς.

Από την πλευρά τους, έχουν εκφράσει τη διάθεση να προχωρήσουν στις ακόλουθες τρεις βασικές δράσεις:

1. Καθορισμό Κώδικα Δεοντολογίας. Εξέταση της δράσης διοικητικής διαδικασίας νομικώς ασφαλών εσωτερικών καταγγελιών.
2. Καλύτερη ενημέρωση της κοινής γνώμης για τα ζητήματα του Κλάδου.
3. Επιμονή στο ζήτημα της διαφθοράς στον Τομέα των Δημοσίων Έργων.

Για τα νομικά ζητήματα, θα ακολουθήσει η παρουσίαση τους από τον κ.Αναγνωστόπουλο Ευθύμιο, που ως νομικός, κατέχει καλύτερα και τα ζητήματα. Σας ευχαριστώ πολύ.